

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 7. august 2025

Orientering nr. 14/2025

EU-ambassadører besøger Grønland

Den 24. til 27. juli 2025 var Naalakkersuisut vært for EU-medlemslandenes faste repræsentanter i Bruxelles (EU-ambassadører) samt flere højtstående embedsmænd fra EU-institutionerne. Det oplyser Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning den 30. juli 2025 i en pressemeddelelse, hvoraf det fremgår, at besøget fandt sted i forbindelse med det danske EU-formandskab, og at formålet er at styrke forbindelserne mellem EU og Grønland samt give et indblik i det grønlandske samfund. Råstoffer, energi, klima, telekommunikation og den sikkerhedspolitiske situation var blandt temaerne under besøget som foregik i Nuuk og Ilulissat.

Fald i fangsten i rejefiskeriet, stigning i torskefiskeriet

Resultaterne af Grønlands Naturinstituts undersøgelser af rejeforekomsten ved Vest- og Østgrønland i 2023 og 2024 viser, at der er færre rejer end tidligere. Seniorforsker ved instituttet, Ann Dorte Burmeister, oplyser den 25. juli 2025 til Sermitsiaq, at tallene for 2025 forventes at være klar til september, og at årsagen til nedgangen kan være miljømæssige forhold eller påvirkning fra fremgang i arter som torsk og rødfisk, der bl.a. lever af rejer. Samtidigt peger biologiske undersøgelser på, at torskebestandene er i fremgang, og at en varm periode kan medføre yderligere fremgang. Ifølge fisker- og fangerorganisationen Kalaallit Nunaani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), er et stigende antal fiskere beskæftiget i torskefiskeriet, skriver Sermitsiaq i en artikel om torskebestandene den 4. august 2025. Professor Teunis Jansen fra Grønlands Naturinstitut, understreger, at den sunde vækst i bestandene er afhængig af, at kvoterne følger den biologiske rådgivning.

Formand for Naalakkersuisuts udmelding om jobsøgningsydelse skaber debat

I et interview med Sermitsiaq den 17. juli 2025 siger formand for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen, at Naalakkersuisut har en målsætning om at sænke understøttelsen til arbejdsdygtige, der ikke er i arbejde. Udtalelsen har startet en debat om ledighed og jobsøgningsydelse, hvor borgmester i Avannaata Kommunia, Lars Erik Gabrielsen (SIU), argumenterer for, at man i stedet bør stramme reguleringen af jobsøgningsydelsen samt højne lønniveauet for at få flere i arbejde: *"I Avannaata Kommunia mener vi, hvis du siger nej til et arbejde, så skal du ikke have de ydelser. Tænk på alle dem, der betaler skat. Vi gør grin med skatteyderne"* sagde han til KNR den 29. juli 2025. Fra arbejderforbundet Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)s formand lyder kritikken, at den største udfordring er ringe muligheder for at flytte efter jobs samt

reelle kompetencevurderinger af de ledige. I sin udtalelse til KNR den 24. juli 2025 tilkendegiver han desuden, at nedskæringer i understøttelsen, vil medføre øget fraflytning fra Grønland til Danmark.

Ny børnetalsmand og ny direktør for Bureau for Inatsisartut

Grønland får ny børnetalsmand ved børnerettighedsinstitutionen MIO, når Stina Sværd tiltræder den 1. august 2025. Det skriver Departementet for Børn, Unge og Familier den 26. juni 2025 og oplyser, at Sværd er uddannet socialrådgiver og har arbejdet med børn, unge og familier i mere end 20 år som leder, socialrådgiver og frivillig.

Formandskabet for Inatsisartut meddeler den 1. juli 2025, at der er udpeget en ny direktør for bureauet. Det er Steen Lynge, der kommer fra en stilling som leder i HRU i Formandens Departement i selvstyret. Lynge, som tiltræder den 1. august 2025, overtager stillingen som direktør efter Ellen Kolby Chemnitz som fratrådte til pension i november 2024.

Grønland og Nunavut underskriver aftalememorandum om fiskeri

Nunavut og Grønland udvider deres samarbejde og partnerskab om bæredygtig udvikling af fiskeriet. Den 31. juli 2025 underskrev repræsentanter for Nunavuts regering, Nunavut Tunngavik Inc., Qikiqtani Inuit Association (QIA) og Naalakkersuisut et aftalememorandum om samarbejdet, der bygger på aftalen om fiskeri fra 2022. *”Denne aftale mellem Grønland og Nunavut er et stærkt signal om samarbejde mellem inuit vedrørende bæredygtig fiskeriforvaltning, og også om, hvordan man fremmer en bæredygtig udvikling og samarbejde i fiskerisektoren,”* siger naalakkersuisoq for finanser, Muté Bourup Egede, i en pressemeddelelse om det nye aftalememorandum den 31. juli 2025.

Grønland leder kongerigets forhandlingsdelegation i FN's sokkelkommission

Kongeriget har indsendt kontinentalsokkelkrav for områder omkring Færøerne og Grønland, og kravet for området syd for Grønland skal nu behandles ved FN's sokkelkommission. Det sker ved et møde den 31. juli 2025, hvor kongerigets delegation med deltagere fra GEUS, Udenrigsministeriet og Naalakkersuisut ledes af Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning. Det oplyser departementet i en pressemeddelelse den 31. juli 2025, hvorefter det fremgår, at kongerigets kontinentalsokkelprojekt igangsættes i 2002 med det formål at dokumentere kontinentalsoklen over 200 sømil og fastsætte kongerigets udstrækning.

Naalakkersuisoq for finanser: Nu er udfordringerne med finanserne her

I orientering nr. 13/2025 fra Rigsombudsmanden i Grønland fremgår det at, at det forventede underskud i landskassen på 121 mio. kr. i 2025 nu forventedes at blive et underskud på knap 347 mio. kr. Det kommer efter et underskud på 250 mio. kr. i 2024, og får naalakkersuisoq for finanser, Muté Bourup Egede, til at tilkendegive, at udfordringerne med at få balance i økonomien må komme i første række: *”I arbejdet med finansloven i år virker det til, at vi er nået frem til den udfordrende periode, vi har snakket om i mange år [...] Første skridt er taget mod en betydelig besparelse på den administrative drift i det offentlige. Næste skridt bliver at forberede de reformer, der stadig er nødvendige. Det bliver blandt andet en opgave at sikre, at den offentlige struktur bliver tilpasset og organiseret, så den passer til vores behov,”* sagde han til KNR den 4. august 2025.

Stor stigning i antallet af flypassagerer

Grønlands Statistik har den 31. juli 2025 offentliggjort opgørelsen over antallet af flypassagerer på rutefly i juni 2025. Det samlede antal passagerer var 43.758, hvilket er en stigning på 12 pct. i forhold til juni 2024. Stigningen ses i lufthavnene i Nuuk og Ilulissat, hvor Nuuk siden november 2024 har været både international lufthavn og knudepunkt for store dele af ruteflyene til resten af landet. Det populære turistmål Ilulissat beflyves fortsat kun af mindre passagerfly fra Grønland og Island, men den forlængede landingsbane og internationale passagerterminal forventes at åbne i 2026.